РЕШЕНИЕ НА СЪДА (първи състав)

16 юни 2011 година *

По съединени дела C-65/09 и C-87/09

с предмет преюдициални запитвания, отправени на основание член 234 ЕО от Bundesgerichtshof (дело C-65/09) и Amtsgericht Schorndorf (дело C-87/09) (Германия) с актове от 14 януари и от 25 февруари 2009 г., постъпили в Съда на 16 февруари и на 2 март 2009 г., в рамките на производства по дела

Gebr. Weber GmbH (дело C-65/09)

срещу

Jürgen Wittmer

и

Ingrid Putz (дело C-87/09)

срещу

Medianess Electronics GmbH,

* Език на производството: немски.

СЪДЪТ (първи състав),

състоящ се от: г-н A. Tizzano, председател на състав, г-н J.-J. Kasel, г-н A. Borg Barthet, г-н M. Ilešič (докладчик) и г-н E. Levits, съдии,

генерален адвокат: г-н J. Mazák,
секретар: г-н B. Fülöp, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 25 февруари 2010 г.,

като има предвид становищата, представени:

— за Gebr. Weber GmbH, от адв. R. Lindner, Rechtsanwalt,

— за германското правителство, от г-н M. Lumma и г-жа J. Kemper, в качеството на представители,

— за белгийското правителство, от г-н T. Materne, в качеството на представител,

— за испанското правителство, от г-н J. López-Medel Bascones, в качеството на представител,

— за австрийското правителство, от г-н E. Riedl и г-н E. Handl-Petz, в качеството на представители,

— за полското правителство, от г-н M. Dowgielewicz, в качеството на представител,

— за Европейската комисия, от г-н W. Wils и г-н H. Krämer, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 18 май 2010 г.,

постанови настоящото

Решение

1 Преюдициалните запитвания се отнасят до тълкуването на член 3, параграф 2 и параграф 3, трета алинея от Директива 1999/44/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 25 май 1999 година относно някои аспекти на продажбата на потребителски стоки и свързаните с тях гаранции (ОВ L 171, стр. 12; Специално издание на български език, 2007 г., глава 15, том 5, стр. 89, наричана по-нататък „Директивата“).

2 Запитванията са отправени в рамките на спор между Gebr. Weber GmbH (наричано по-нататък „Gebr. Weber“) и г-н Wittmer по дело C-65/09 във връзка с доставката на плочки в съответствие с договор за продажба, както и с изплащането на обезщетение, и в рамките на спор между г-жа Putz и Medianess Electronics

GmbH (наричано по-нататък „Medianess Electronics“) по дело C-87/09 относно възстановяването на продажната цена на несъответстваща на договора за продажба съдомиялна машина, в замяна на нейното връщане.

Правна уредба

Правна уредба на Съюза

3 Съображение 1 от Директивата гласи:

„като имат предвид, че член 153, параграфи 1 и 3 [ЕО] предвиждат, че Общността следва да допринася за постигане високо ниво на защита на потребителите чрез мерките, които приема съгласно член 95 [ЕО]“.

4 Съображения 9, 10 и 11 от Директивата гласят следното:

„(9) като имат предвид, че продавачът следва да бъде пряко отговорен пред потребителя за съответствието на стоките с договора; […] като имат предвид, че въпреки това продавачът има правото, както е предвидено във вътрешното законодателство, да предяви регресен иск срещу производителя, предишен продавач в същата верига от договори или от всеки друг посредник, освен ако не се е отказал от това право; като имат предвид,

че настоящата директива не засяга принципа на свободното договаряне между продавача, производителя, предишен продавач или всеки друг посредник; като имат предвид, че правилата, уреждащи от кого и как продавачът може да поиска обезщетение, се определят от националното законодателство;

(10) като имат предвид, че в случай на несъответствие на стоките с договора потребителите следва да имат право стоките да им бъдат възстановени в състояние, което съответства на договора, безплатно, като избере ремонт или замяна, или ако това е невъзможно, цената да бъде намалена или договорът — анулиран;

(11) като имат предвид, че потребителят на първо място може да поиска от продавача да поправи стоките или да ги замени, освен ако подобна компенсация е невъзможна или непропорционална; като имат предвид, че следва да бъде преценено обективно дали дадено обезщетение е пропорционално; като имат предвид, че дадено обезщетение би било непропорционално, ако в сравнение с другата компенсация налага неразумни разходи; като имат предвид, че за да се определи дали разходите са неразумни, разходите за един вид компенсация следва да са значително по-високи от разходите за друг вид обезщетение“.

5 Член 1 от Директивата, озаглавен „Приложно поле и дефиниции“, гласи:

„1. Целта на настоящата директива е сближаването на законовите, подзаконовите и административните разпоредби на държавите членки относно някои аспекти на продажбата на потребителски стоки и свързаните с тях гаранции с цел да се осигури еднакво минимално ниво на защита на потребителите в контекста на вътрешния пазар.

2. По смисъла на настоящата директива:

[…]

е) *ремонт* означава привеждането, в случай на липса на съответствие, на потребителските стоки в съответствие с договора за продажба.

[…]“.

6 Член 2 от Директивата, озаглавен „Съответствие с договора“, гласи:

„1. Продавачът е длъжен да достави на потребителя стока, която съответства на договора за продажба.

[…]

5. Всяка липса на съответствие като резултат от неправилно инсталиране на потребителските стоки се счита за еквивалентно на липсата на съответствие на самите стоки, ако инсталирането представлява част от договора за продажба на стоките и стоките са инсталирани от продавача или на негова отговорност. Този принцип се прилага еднакво, ако стока, предназначена за инсталиране от потребителя, се инсталира от него и неправилното ѝ инсталиране се дължи на недостатък в инструкцията за инсталиране“.

7 Член 3 от Директивата, озаглавен „Права на потребителя“, предвижда:

„1. Продавачът отговаря пред потребителя за всяка липса на съответствие, която съществува в момента на доставка на стоките.

2. В случай на липса на съответствие потребителят има право стоките да бъдат приведени в съответствие безплатно чрез ремонт или замяна, съгласно параграф 3, или да получи подходящо намаление на цената или договорът да бъде анулиран по отношение на тези стоки, в съответствие с параграфи 5 и 6.

3. На първо място потребителят може да поиска от продавача да ремонтира стоките или той може да поиска продавачът да ги замени, и в двата случая безплатно, освен ако това е невъзможно или непропорционално.

Счита се, че даден начин на обезщетяване е непропорционален, ако той налага на продавача разходи, които в сравнение с друга алтернативна форма на обезщетение са неразумни, като се вземе предвид:

— стойността, която стоките биха имали, ако не съществуваше липса на съответствие,

— значимостта на липсата на съответствие,

и

— дали алтернативното обезщетяване може да бъде осъществено без значително неудобство за потребителя.

Всеки ремонт или замяна се извършва в разумен срок и без значително неудобство за потребителя, като се вземат предвид характерът на стоките и целта, за която потребителя изисква стоките.

4. Терминът „безплатно“ в параграфи 2 и 3 се отнася до необходимите разходи, направени за привеждане на стоките в съответствие с договора, и по-специално разходите за пощенски услуги, труд и материали.

5. Потребителят може да поиска подходящо намаление на цената или да анулира договора:

— ако потребителят няма право на ремонт и замяна,

или

— ако продавачът не е предоставил компенсацията в разумен срок,

или

— ако продавачът не е предоставил компенсацията без значително неудобство за потребителя.

6. Потребителят няма право да анулира договора, ако липсата на съответствие е незначителна“.

8 Член 4 от Директивата, озаглавен „Регресен иск“, гласи:

„Когато крайният продавач отговоря пред потребителя поради липса на съответствие в резултат от действие или бездействие на производителя, на предишен продавач в същата верига от договори или на всеки друг посредник, крайният продавач има правото да предяви регресен иск срещу лицето или лицата, отговорни в договорната верига. Националното право определя лицето или лицата, които са отговорни и срещу които крайният продавач може да предяви регресен иск, както и реда и условията за упражняването му“.

9 Член 5 от Директивата, озаглавен „Срокове“, предвижда в параграф 1, първо изречение:

„Продавачът е отговорен по силата на член 3, когато липсата на съответствие бъде установена до две години след доставката на стоките“.

10 Член 7 от Директивата, озаглавен „Обвързващ характер“, предвижда:

„1. Всички договорни условия или споразумения, сключени с продавача, преди липсата на съответствие да стане известна на продавача, които пряко или непряко отнемат или ограничават правата на потребителя, произтичащи от настоящата директива, както е предвидено от националното законодателство, не са обвързващи за потребителя.

[…]“

11 Член 8 от Директивата, озаглавен „Национално законодателство и минимална защита“, предвижда:

„1. Правата, произтичащи от настоящата директива, се прилагат, без да засягат другите права, на които потребителят може да се позове съгласно националните правила, уреждащи правото на договорна и извъндоговорна отговорност.

2. Държавите членки могат да приемат или запазят в сила по-строги разпоредби в съответствие с Договора, в областта, уредена от настоящата директива, за да гарантират още по-високо ниво на защита на потребителите“.

Национална правна уредба

12 Член 433, параграф 1 от германския Граждански кодекс (Bürgerliches Gesetzbuch, наричан по-нататък „BGB“), озаглавен „Задължения, произтичащи от договор за продажба“, предвижда:

„С договора за продажба продавачът се задължава да достави стоката на купувача, като му прехвърли собствеността. Продавачът трябва да предаде на купувача стоката без материални или правни недостатъци“.

13 Член 434 от BGB, озаглавен „Материални недостатъци“, предвижда:

„1. Стоката е без материални недостатъци, ако има договорените качества към момента на прехвърлянето на риска. […]“

14 Член 437 от BGB, озаглавен „Права на купувача при недостатъци“, гласи следното:

„Когато вещта страда от недостатък, ако са изпълнени условията, предвидени в следващите разпоредби и при липсата на разпоредба в обратен смисъл, купувачът може:

1) да поиска последващо изпълнение съгласно член 439;

2) да развали договора съгласно член 440, член 323 и член 326, параграф 5 или да поиска намаляване на продажната цена съгласно член 441,

3) да поиска изплащането на обезщетение за вреди съгласно членове 440, 280, 281, 283 и 311a или възстановяването на направените разходи съгласно член 284“.

15 Член 439 от BGB, озаглавен „Последващо изпълнение“, предвижда:

„1. Купувачът може да изисква последващо изпълнение, като избира между отстраняване на недостатъка или доставка на стока без недостатъци.

2. Продавачът, който осъществява последващо изпълнение, е длъжен да поеме необходимите разходи, и по-специално разходите за транспортни и товарни услуги, труд и материали.

3. […] продавачът може да откаже избрания начин на последващо изпълнение, ако той предполага непременно осъществяването на непропорционални разходи. При това трябва да се имат предвид по-специално стойността, която стоката би имала без недостатъци, значението на недостатъка и това дали другият начин на последващо изпълнение би могъл да се използва без съществено неудобство за купувача. В този случай правото на купувача се ограничава до този друг начин на последващо изпълнение; правото на продавача да откаже и този начин на изпълнение при условията, определени в първо изречение, се запазва.

4. Продавачът, който с оглед осъществяването на последващо изпълнение, доставя стока без недостатъци, може да иска от купувача връщане на неизправната стока […]“

Спорове в главните производства и преюдициални въпроси

По дело C-65/09

16 Г-н Wittmer и Gebr. Weber сключват договор за продажба на полирани подови плочки за цена от 1 382,27 EUR. След като поставя около една трета от тях в къщата си, г-н Wittmer установява наличието върху тях на забележими с невъоръжено око тъмни петна.

17 Вследствие на това г-н Wittmer прави рекламация, която Gebr. Weber отхвърля след съгласуване с производителя на плочките. В рамките на предприета от жалбоподателя независима процедура за събиране на доказателства, определеният експерт достига до заключението, че въпросните тъмни петна са фини следи от микрополиране, които не могат да се премахнат, така че единственият начин на обезщетяване е цялостната смяна на плочките. Разходите за смяната се оценяват от експерта на 5 830,57 EUR.

18 След безуспешен опит да получи изпълнение в определен срок г-н Wittmer предявява иск срещу Weber пред Landgericht Kassel за доставката на плочки без недостатъци и за плащането на сума от 5 830,57 EUR. Съдът осъжда Gebr. Weber да заплати на г-н Wittmer сумата 273,10 EUR в качеството на намаляване на продажната цена и отхвърля иска в останалата му част. По жалба на г-н Wittmer

срещу решението на Landgericht Kassel, от една страна, Oberlandesgericht Frankfurt осъжда Gebr. Weber да достави нова партида с плочки без недостатъци, както и да заплати на г-н Wittmer сумата от 2 122,37 EUR за отстраняването и изхвърлянето на негодните плочки, а от друга страна, отхвърля жалбата в останалата ѝ част.

19 Решението на Oberlandesgericht Frankfurt е обжалвано от Gebr. Weber с искане за „преразглеждане“ пред Bundesgerichtshof, който приема, че неговото решение ще зависи от това доколко апелативната юрисдикция правилно е преценила съществуването на възможност г-н Wittmer да изисква възстановяване на разходите за отстраняване на дефектните плочки. Доколкото съгласно германското право г-н Wittmer не можел да претендира за такова възстановяване, то отговорът на този въпрос зависел от тълкуването на член 3, параграф 2 и параграф 3, трета алинея от Директивата, в съответствие с който следвало евентуално да се тълкува член 439 от BGB.

20 Във връзка с това Bundesgerichtshof посочва, че от използването на понятието „замяна“ в член 3, параграф 2 от Директивата би могло да се направи извод за съществуването на задължение не само за доставянето на изправна стока, но също и за замяната на неизправната стока и следователно — за нейното отстраняване. Освен това посоченото в същия член 3, параграф 3 задължение за вземане предвид естеството и предназначението на стоката, което е свързано със задължението за нейното предоставяне в подходящо състояние, вероятно подсказвало, че задължението на продавача в рамките на замяната на стоката обхваща не само доставката на изправна стока, но също и отстраняването на неизправната стока, което трябва да позволи заместващата стока да се използва съобразно нейното естество и предназначение.

21 Bundesgerichtshof посочва, че все пак няма да е необходимо произнасяне по посочения въпрос, ако Gebr. Weber би могло с основание да откаже да възстанови разходите за отстраняване на дефектните плочки, поради това че са непропорционални. Съдът обяснява, че по силата на член 439, параграф 3 от BGB продавачът може да откаже избрания от купувача начин на последващо изпълнение

не само когато този начин му налага осъществяването на непропорционални разходи спрямо другия начин на изпълнение („относителна липса на пропорционалност“), но и когато стойността на избрания от купувача начин, дори да бъде единственият възможен, е непропорционален сам по себе си („абсолютна липса на пропорционалност“). В дадения случай искането за последващо изпълнение чрез доставката на годни плочки представлявал именно случай на „абсолютна липса на пропорционалност“, тъй като налага на Gebr. Weber да понесе освен оценените на 1 200 EUR разходи за доставката също и възлизащите на 2 100 EUR разходи за отстраняване на дефектните плочки, тоест общо 3 300 EUR, което надхвърляло прага от 150 % от стойността на изправната стока, въз основа на който a priori се преценява пропорционалността на едно подобно искане.

22 Bundesgerichtshof счита все пак, че предоставената от националното право на продавача възможност да откаже последващо изпълнение поради подобна абсолютна липса на пропорционалност на свързаните с това изпълнение разходи, е възможно да се окаже несъвместима с член 3, параграф 3 от Директивата, текстът на който изглежда се позовава само на относителната липса на пропорционалност. При все това не може да се изключи хипотезата отказът, основан на абсолютна липса на пропорционалност, да влиза в приложното поле на предвиденото в същия член 3, параграф 3 понятие „невъзможност“, доколкото не може да се презумира, че Директивата има предвид само случаите на физическа невъзможност, както и това, че налага на продавача последващо изпълнение, лишено от икономически смисъл.

23 При тези условия Bundesgerichtshof решава да спре производството и да отправи до Съда следните преюдициални въпроси:

„1) Трябва ли разпоредбите на член 3, параграф 3, първа и втора алинея от Директивата [...] да се тълкуват в смисъл, че не допускат национална правна уредба, съгласно която в случай на несъответствие на доставените потребителски стоки с договора продавачът може да откаже изискания от потребителя начин на обезщетяване, когато този начин му налага разходи, които

са неразумни (абсолютно непропорционални) в сравнение със стойността, която потребителските стоки биха имали, ако не съществуваше липса на съответствие, и в сравнение със значимостта на липсата на съответствие?

2) При утвърдителен отговор на първия въпрос: трябва ли разпоредбите на член 3, параграф 2 и параграф 3, трета алинея от Директивата [...] да се тълкуват в смисъл, че в случай на привеждане на стоките в съответствие чрез замяна продавачът трябва да понесе разходите за отстраняване на несъответстващите потребителски стоки от мястото, където потребителят ги е поставил съобразно естеството и предназначението им?“.

По дело C-87/09

24 Г-жа Putz и Medianess Electronics сключват по интернет договор за продажба на нова съдомиялна машина за цена от 367 EUR, към която се добавят 9,52 EUR разходи за доставка. Уговорено е доставката да се осъществи до входната врата на жилището на г-жа Putz. Доставката на съдомиялната машина и плащането на цената се осъществяват съгласно условията на договора.

25 След инсталирането на съдомиялната машина в дома на г-жа Putz се установява, че тя е дефектна и няма възможност да се поправи, като това не се дължи на предприетото инсталиране.

26 Вследствие на това страните се договорят съдомиялната машина да бъде заменена. Във връзка с това г-жа Putz предявява искане към Medianess Electronics не само да достави нова съдомиялна машина, но също така да демонтира дефектната машина, като инсталира новата, или да поеме разходите по отстраняването

и новото инсталиране, нещо което дружеството отказва да направи. Г-жа Putz развaля договора, след като Medianess Electronics оставя без последствие отправеното до него в този смисъл изрично искане.

27 Тогава г-жа Putz предявява иск пред Amtsgericht Schorndorf срещу Medianess Electronics с искане да ѝ се възстанови продажната цена срещу връщане на дефектната съдомиялна машина.

28 В акта за преюдициално запитване се уточнява, че съгласно германското право действителността на развалянето на договора за продажба зависи от това дали г-жа Putz е дала безрезултатно подходящ срок на Medianess Electronics за последващо изпълнение на договора, ограничавайки се да иска това, за което дружеството е било задължено. Следователно за разрешаването на спора би следвало да се разбере дали г-жа Putz е имала право да изисква от Medianess Electronics да демонтира дефектната машина, като инсталира нова машина или да понесе свързаните с тези действия разходи.

29 В това отношение Amtsgericht Schorndorf посочва, че германското право не предвижда задължение за изправния продавач да поема разходите по отстраняването на дефектната стока или по инсталирането на заместващата стока дори в хипотезата, при която потребителят вече е инсталирал дефектната стока в съответствие с нейното предназначение преди откриването на дефекта. Съдът счита обаче, че подобно задължение би могло да произтича от Директивата, доколкото тя цели да осигури високо ниво на защита на потребителите и предвижда в член 3, параграф 3, трета алинея всяка замяна да се осъществява без значително неудобство за потребителя.

30 Посоченият съд отбелязва, че ако на купувача не бъдат възстановени разходите за инсталиране на заместващата стока, той ще понесе тези разходи два пъти — веднъж при инсталирането на дефектната стока и втори път при инсталирането на заместващата я стока. Ако обаче доставката е била съобразена с условията на

договора, той следва да ги понесе само веднъж. Amtsgericht Schorndorf счита, че всъщност при наличието на вина е възможно продавачът да бъде задължен да поеме инсталирането на заместващата стоката. Обстоятелството обаче, че никаква вина не може да се припише на потребителя, а за дефекта по-скоро може да се упрекне продавачът, обосновава предоставянето на потребителя на право, несвързано с вината на продавача, който впрочем би могъл лесно да обърне претенцията си към производителя.

31 Що се отнася до отстраняването на дефектната стока, запитващата юрисдикция намира, че съответствието с договора включва не само доставката на стока без недостатъци, но също предполага дефектните стоки да не остават в дома на купувача, нещо което води до тълкуването, че продавачът има задължение да отстранява подобни вещи. Също така обстоятелството, че дадена дефектна стока остава в дома на потребителя, може да създаде за него значително неудобство. Най-сетне понятието „замяна", на което се позовава член 3 от Директивата, изглежда посочвало, че задължението на продавача не се ограничава само до обикновената доставка на изправна заместваща стока, но му възлага задължението да замени с нея неизправната стока.

32 При тези условия Amtsgericht Schorndorf решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

„1) Трябва ли разпоредбите на член 3, параграф 2 и параграф 3, трета алинея от Директивата […] да се тълкуват в смисъл, че не допускат национална правна уредба, която предвижда, че в случай на привеждане в съответствие с договор за продажба на потребителска стока посредством замяна продавачът не трябва да понесе разходите за инсталиране на доставената в замяна потребителска стока на място, на което потребителят е инсталирал съобразно естеството и предназначението ѝ стоката, която не съответства на договора, ако поначало договорът не предвижда задължение за инсталиране?

2) Трябва ли разпоредбите на член 3, параграф 2 и параграф 3, трета алинея от Директивата [...] да се тълкуват в смисъл, че в случай на привеждане в съответствие с договор за продажба на потребителска стока посредством замяна продавачът трябва да понесе разходите за демонтиране на стоката, която не съответства на договора, от място, на което потребителят я е инсталирал съобразно нейното естество и предназначение?“.

По съединяването на делата

33 Като се има предвид свързаността на дела C-65/09 и C-87/09, съгласно член 43 във връзка с член 103 от Процедурния правилник те следва да бъдат съединени за целите на съдебното решение.

По преюдициалните въпроси

По допустимостта на въпросите по дело C-65/09

34 Gebr. Weber счита, че поставените по дело C-65/09 два въпроса са недопустими. По естеството си първият въпрос бих хипотетичен, тъй като неговият отговор нямал отношение към разрешаването на спора в главното производство. Всъщност германското право не въвеждало задължение за изправния продавач да отстранява несъответстващите стоки, поради което искането за възстановяване на разходите за такова отстраняване трябвало да се отхвърли, независимо от размера на тези разходи. Недопустимостта на първия въпрос водела до

недопустимост и на втория въпрос, като се има предвид, че запитващата юрисдикция го е поставила в зависимост от даването на положителен отговор на първия въпрос.

35 В това отношение следва да се припомни, че според постоянната съдебна практика по член 267 ДФЕС, основана на ясното разграничение между функциите на националните юрисдикции и Съда, само националният съд, който е сезиран със спора и трябва да поеме отговорността за предстоящото му съдебно решаване, може да прецени — предвид особеностите на делото — както необходимостта от произнасяне по реда на преюдициалното производство, за да може да постанови решението си, така и релевантността на въпросите, които поставя на Съда. Следователно, щом поставените въпроси се отнасят до тълкуването на правото на Съюза, Съдът по принцип е длъжен да се произнесе (вж. по-специално Решение от 22 юни 2006 г. по дело Conseil général de la Vienne, C-419/04, Recueil, стр. I-5645, точка 19, Решение от 18 юли 2007 г. по дело Lucchini, C-119/05, Сборник, стр. I-6199, точка 43 и Решение от 17 февруари 2011 г. по дело TeliaSonera, C-52/09, Сборник, стр. I-527, точка 15).

36 Съдът може да отхвърли отправеното от национална юрисдикция преюдициално запитване само ако е съвсем очевидно, че искането тълкуване на правото на Съюза няма никаква връзка с действителността или с предмета на спора по главното производство, когато проблемът е от хипотетично естество или когато Съдът не разполага с необходимите фактически и правни елементи, за да бъде полезен с отговора на поставените му въпроси (вж. по-специално Решение по дело Conseil général de la Vienne, посочено по-горе, точка 20, Решение по дело Lucchini, посочено по-горе, точка 44 и Решение по дело TeliaSonera, посочено по-горе, точка 16).

37 Трябва да се констатира обаче, че даденият случай не е такъв.

38 Всъщност чрез своите въпроси Bundesgerichtshof иска тълкуване на Директивата именно за да може да определи дали националното право е съвместимо с нея, доколкото това право, от една страна, не задължава продавача да поеме

разноските за отстраняване на несъответстващата стока, и от друга страна, му предоставя възможността да откаже доставката на заместваща стока, ако поради именно тези разноски доставката довежда до осъществяването на непропорционални разходи. Освен това от преюдициалното запитване следва, че отговорът на тези въпроси е от решаващо значение за изхода на спора в главното производство, тъй като Bundesgerichtshof посочва, че евентуално би могъл да направи тълкуване на националното право в съответствие с Директивата. В този смисъл е без значение последователността, в която са поставени въпросите. Във връзка с това трябва да се отбележи и мнението, което самото Gebr. Weber излага в своето писмено становище по същество, че за да се отговори на първия въпрос, трябва да се установи какъв е обхватът на задължението за замяна на несъответстваща стока, произтичащо от член 3, параграф 3 от Директивата, а това означава, че трябва да се отговори на втория въпрос, който Gebr. Weber предлага да бъде разгледан на първо място.

39 Следователно направеното от Gebr. Weber възражение за недопустимост трябва да се отхвърли.

Относно задължението на продавача да поеме разходите за отстраняване на несъответстващата стока и за инсталиране на заместваща стока

40 С втория въпрос по дело C-65/09, както и с първия и втория въпрос по дело C-87/09, които следва да се разгледат заедно, запитващите юрисдикции искат да установят дали член 3, параграф 2 и параграф 3, трета алинея от Директивата трябва да се тълкуват в смисъл, че когато несъответстваща потребителска стока, която преди появата на дефекта е била инсталирана от потребителя в съответствие с нейното естество и предназначение, е приведена в съответствие посредством замяна, продавачът е длъжен или сам да я отстрани от мястото, където е била инсталирана, като на нейно място инсталира заместващата стока, или да поеме разходите, които са свързани с това отстраняване и с инсталирането на заместващата стока, независимо от това че договорът за продажба

не предвижда задължение за продавача да инсталира първоначално закупената потребителска стока.

41 Gebr. Weber, както и германското, белгийското и австрийското правителство считат, че отговорът на тези въпроси следва да бъде отрицателен. Според тях използваното в член 3, параграф 2, първа алинея от Директивата понятие „замяна“ има предвид само доставката на стока, съответстваща на договора за продажба и следователно тази разпоредба не може да създава задължения за продавача, които не са предвидени в договора. Подобни задължения за отстраняване на дефектната стока и за инсталиране на заместваща стока не произтичали и от посочения член 3, параграфи 3 и 4, съгласно които замяната следва да се осъществи „безплатно“ и „без значително неудобство за потребителя“. Тези условия всъщност се отнасяли само до доставката на заместващата стока и нямали за цел да създадат излизащи извън договора задължения за продавача, нито да защитят потребителя от разходите и неудобствата, които са следствие от използването от негова страна и на негова отговорност на несъответстващата стока. Следователно претърпените от потребителя поради инсталирането на дефектната стока вреди не попадали в приложното поле на Директивата, а трябвало евентуално да се претендират въз основа на приложимото национално право в областта на договорната отговорност.

42 Испанското и полското правителство, както и Комисията са на противоположното становище. Испанското правителство счита, че продавачът трябва да поеме всички разходи, които са свързани със замяната на дефектната стока, включително разходите за нейното отстраняване и разходите за инсталиране на заместващата стока, тъй като в противен случай потребителят ще трябва да заплати два пъти тези разходи, което би било несъвместимо с целеното от Директивата постигане на високо ниво на защита на потребителите. Полското правителство подчертава, че преследваната от член 3, параграфи 3 и 4 цел се състои в това да се даде гаранция, че потребителят няма да поеме никакви разходи във връзка с прилагането на предвидените на първо място от Директивата мерки за правна защита, каквито се явяват ремонтът или замяната на несъответстващата стока. Според Комисията въведеният от член 3, параграфи 2 и 3 от Директивата паралелизъм между двата начина на привеждане в съответствие на дефектната стока позволява да се приеме, че замяната, както и ремонтът, имат за предмет стоката, в положението в което тя се намира към момента на настъпване на несъответствието. Ако несъответстващата стока вече е била

инсталирана в съответствие с нейното естество и предназначение, то нейното привеждане в съответствие следва да се осъществи в това ѝ положение. Следователно замяната трябва да се направи така, че новата стока да бъде поставена в същото положение, в което се е намирала дефектната стока. Освен това обстоятелството, че потребителят трябва да пази несъответстващата стока, която не е отстранена от продавача, без да може да използва заместващата стока, поради това че тя не е инсталирана, представлява „значително неудобство за потребителя“ по смисъла на посочения член 3, параграф 3.

43 В самото начало следва да се припомни, че според член 3, параграф 1 от Директивата продавачът отговаря пред потребителя за всяка липса на съответствие, съществуваща в момента на доставка на стоката.

44 Член 3, параграф 2 от Директивата изброява правата, на които потребителят може да се позовава срещу продавача в случай на липса на съответствие на доставената стока. На първо място, потребителят може да поиска привеждането на стоката в съответствие. Ако това е невъзможно, на второ място, той има право да поиска намаление на цената или разваляне на договора.

45 Що се отнася до привеждането на стоката в съответствие, член 3, параграф 3 от Директивата уточнява, че потребителят може да поиска от продавача да ремонтира стоката или да я замени, и в двата случая безплатно, освен при невъзможност искането му да бъде удовлетворено или ако то е непропорционално.

46 Съдът вече е имал възможността да се произнесе по текста на член 3 от Директивата, както впрочем и по свързаните с нейното изготвяне текстове, че от тях произтича намерението на законодателя на Съюза да превърне безвъзмездността на привеждането в съответствие на стоката от страна на продавача в съществен елемент от защитата, гарантирана на потребителя от тази директива. Това задължение за безвъзмездност на привеждането в съответствие на стоката от страна на продавача, независимо дали е под формата на ремонт или на замяна на несъответстващата стока, цели да защити потребителя срещу риска от възникване на финансови тежести, който би могъл да го възпре да се позовава на правата си при липса на подобна защита (вж. Решение от 17 април 2008 г. по дело Quelle, C-404/06, Сборник, стр. I-2685, точки 33 и 34).

47 Трябва обаче да се посочи, че ако в случай на замяна на несъответстващата стока потребителят не може да иска от продавача за поеме разходите за нейното отстраняване от мястото, на което е била инсталирана в съответствие с естеството и предназначението ѝ, както и за инсталирането на същото място на заместващата стока, то тази замяна ще предизвика възникването на допълнителни финансови тежести за него, които нямаше да са налице, ако продавачът бе изпълнил надлежно договора за продажба. В действителност, ако от самото начало продавачът достави съответстваща на договора стока, потребителят ще поеме разходите за инсталиране само веднъж и няма да се налага да поема разходите за отстраняване на дефектната стока.

48 По този начин тълкуването на член 3 от Директивата в смисъл, че той не задължава продавача да поеме разходите за отстраняването на несъответстващата стока и за инсталирането на заместващата стока, ще има като последица това, че за да може да упражни предоставените му от тази разпоредба права, на потребителя ще му се наложи да понесе допълнителните разходи, които са следствие от доставката от страна на продавача на дадена несъответстваща стока.

49 В тази хипотеза, противно на предвиденото в член 3, параграфи 2 и 3 от Директивата, замяната на стоката няма да се осъществи безплатно за потребителя.

50 Наистина разходите за отстраняване на несъответстващата стока и за инсталиране на заместващата стока не са сред изрично изброените в член 3, параграф 4 от Директивата, който определя понятието „безплатно“ като означаващо „необходимите разходи, направени за привеждане на стоките в съответствие с договора, и по-специално разходите за пощенски услуги, труд и материали“. Въпреки това, за Съда използването от страна на законодателя на Съюза на наречието „по-специално“ означава, че това изброяване има примерен, а не изчерпателен характер (вж. Решение по дело Quelle, посочено по-горе, точка 31). Освен това тези разходи са необходими, за да може да се осъществи замяната на несъответстващата стока, поради което представляват „необходими разходи, направени за превеждане на стоките в съответствие с договора“ по смисъла на същия член 3, параграф 4.

51 Освен това, както посочва Комисията, от структурата на член 3, параграфи 2 и 3 от Директивата следва, че посочените в тази разпоредба два начина на привеждане в съответствие целят да гарантират едно и също ниво на защита на потребителя. Безспорно е обаче, че поначало ремонтът на дадена несъответстваща стока се осъществява на самата стока и в положението, в което тя се е намирала към момента на възникване на дефекта, за да може в такъв случай потребителят да не прави разходи по нейното отстраняване и инсталиране наново.

52 Наред с това трябва да се посочи, че по силата на член 3, параграф 3 от Директивата всеки ремонт или замяна на несъответстваща стока следва да се направи не само безплатно, но също в разумен срок и без значително неудобство за потребителя. Това тройно изискване е израз на явната воля на законодателя на Съюза да осигури ефективна защита на потребителя (вж. в този смисъл Решение по дело Quelle, посочено по-горе, точка 35).

53 Предвид тази законодателна воля посоченият в член 3, параграф 3, трета алинея от Директивата израз „без значителни неудобства за потребителя“ не следва да се тълкува ограничително, както това се предлага от германското, белгийското и австрийското правителство. Несъмнено обстоятелството, че несъответстващата стока не е отстранена и заместващата стока не е инсталирана от продавача, може да представлява значително неудобство за потребителя, особено в случаи като този в главното производство, при които, за да бъде използвана в

съответствие с нейното обикновено предназначение, заместващата стока трябва първо да се инсталира, което изисква предварителното отстраняване на несъответстващата стока. Освен това същият член 3, параграф 3, трета алинея изрично посочва, че трябва да се вземат предвид „характерът на стоките и целта, за която потребителят изисква стоките“.

54 Що се отнася до понятието „замяна“, следва да се заключи, че точният му обхват е различен в текстовете на различните езици. Докато в някои от тях, като на испански („sustitución“), английски („replacement“), френски („remplacement“), италиански („sostituzione“), нидерландски („vervanging“) и португалски („substituição“), това понятие се отнася до цялостното действие, вследствие на което несъответстващата стока трябва действително да бъде „заменена“, при което на продавача се възлага задължението да направи всичко необходимо за постигането на този резултат, то други езици, какъвто е най-вече немският („Ersatzlieferung“), могат да подскажат един малко по-стеснен прочит. Въпреки това, както посочват запитващите юрисдикции, дори в този последно посочен език, понятието не се ограничава до обикновената доставка на заместваща стока, а напротив, би могло да подсказва, че съществува задължение с нея да се замени несъответстващата стока.

55 Освен това тълкуване в посочения смисъл на член 3, параграфи 2 и 3 от Директивата задължава продавача при замяна на дадена несъответстваща стока да поеме разходите за отстраняването на стоката от мястото, където я е инсталирал потребителят в съответствие с нейното естество и предназначение преди появата на дефекта, както и разходите за инсталирането на заместващата стока, което съответства на преследваната от Директивата цел, посочена в нейното съображение 1, а именно — гарантирането на високо ниво на защита на потребителите.

56 При тези обстоятелства трябва да се посочи, че подобно тълкуване също така не може да доведе до несправедлив резултат. В действителност дори в хипотезата

на несъответствие на стоката, за което продавачът няма вина, чрез доставката на несъответстваща стока той не изпълнява точно поетото от него съгласно договора за покупко-продажба задължение и следователно трябва да понесе последиците от своето лошо изпълнение. От друга страна, потребителят е заплатил продажната цена и следователно е изпълнил точно договорното си задължение (вж. в този смисъл Решение по дело Quelle, посочено по-горе, точка 41). Също така обстоятелството, че потребителят, който е възприел доставката като изправна и е инсталирал добросъвестно дефектната стока съобразно нейното естество и предназначение преди появата на дефекта, не представлява грешка, за която този потребител може да бъде упрекнат.

57 Следователно оправдано е, когато никоя от двете страни по договора не е действала виновно, да се възложат в тежест на продавача разходите за отстраняването на несъответстващата стока и за инсталирането на заместващата стока, щом от една страна, тези допълнителни разходи са могли да бъдат избегнати при първоначално надлежно изпълнение от страна на продавача на неговите договорни задължения, и от друга страна, те се явяват вече необходими с оглед на привеждането в съответствие на стоката.

58 Впрочем финансовите интереси на продавача са защитени не само от двугодишния давностен срок, предвиден в член 5, параграф 1 от Директивата, както и от възможността, която той има съгласно член 3, параграф 3, втора алинея от Директивата, да откаже да замени стоката, в случай че този начин на обезщетяване се окаже непропорционален, поради това че му налага неразумни разходи (вж. Решение по дело Quelle, посочено по-горе, точка 42), но също така и от потвърденото в член 4 от Директивата право да предяви регресен иск срещу отговорните лица, които се намират по веригата от сключени договори. По този начин обстоятелството, че Директивата възлага в тежест на продавача отговорността пред потребителя за всяка липса на съответствие, съществуваща в момента на доставка на стоката (вж. Решение по дело Quelle, посочено по-горе, точка 40), се компенсира от обстоятелството, че продавачът може според нормите на приложимото национално право да обърне претенцията си срещу производителя, срещу намиращ се по тази верига от договори предишен продавач или срещу всеки друг посредник.

59 Това тълкуване на член 3, параграфи 2 и 3 от Директивата няма отношение към обстоятелството доколко продавачът е длъжен по силата на договора за продажба да инсталира доставената стока. В действителност, ако съгласно член 2 от Директивата договорът за продажба определя съответствието на тази стока и следователно преди всичко определя какво представлява липсата на съответствие, то при наличието на такъв порок задълженията на продавача за лошо изпълнение на договора ще произтичат не само от този договор, но преди всичко от правилата относно защитата на потребителите и в частност от член 3 от Директивата, които въвеждат задължения, обхватът на които не зависи от условията по договора, и които правила евентуално биха могли да надхвърлят тези договорни условия.

60 Предоставените по този начин от член 3 от Директивата права на потребителите — които не целят да ги поставят в по-изгодно положение от това, за което биха могли да претендират по силата на договора за продажба, а само да възстановят положението, което би било налице, ако първоначално продавачът бе доставил съответстваща стока — имат за продавача обвързващ характер по силата на член 7 от Директивата. Освен това от член 8, параграф 2 от Директивата следва, че предвидената в нея защита е минимална и въпреки че държавите членки могат да приемат по-строги разпоредби, те не биха могли да накърняват предвидените от законодателя на Съюза гаранции (вж. Решение по дело Quelle, посочено по-горе, точка 36).

61 Накрая в хипотезата, при която продавачът не предприема сам отстраняването на несъответстващата стока и инсталирането на заместващата стока, националният съдия е този, който следва да установи кои са необходимите разходи за отстраняването и инсталирането, възстановяването на които потребителят може да претендира.

62 От всички гореизложени съображения следва, че член 3, параграфи 2 и 3 от Директивата следва да се тълкуват в смисъл, че когато несъответстваща потребителска стока, която преди появата на дефекта е била инсталирана добросъвестно от потребителя съобразно нейното естество и предназначение, е приведена в съответствие с договора посредством замяна, продавачът е длъжен или сам да я отстрани от мястото, където е била инсталирана, като на нейно място инсталира заместващата стока, или да поеме необходимите разходи, които са свързани

с това отстраняване и с инсталирането на заместващата стока. Това задължение на продавача съществува независимо дали той се е задължил по силата на договора за продажба да инсталира първоначално закупената потребителска стока.

Относно възможността продавачът да откаже поемането на разходите за отстраняване на дефектната стока и за инсталиране на заместващата стока поради тяхната непропорционалност

63 С първия въпрос по дело C-65/09 запитващата юрисдикция иска по същество да установи дали член 3, параграф 3, първа и втора алинея от Директивата следва да се тълкува в смисъл, че не допуска продавачът да откаже въз основа на националното законодателство да замени стока, която не съответства на договора, поради това че тази замяна, предвид задължението да отстрани стоката от мястото, където е инсталирана и да инсталира заместващата стока, му налага разходи, които са непропорционални спрямо стойността, която стоката би имала, ако съответстваше на договора и спрямо значението на недостатъка.

64 Gebr. Weber, германското и австрийското правителство предлагат да се отговори отрицателно на този въпрос. Директивата не можела да има за цел да наложи на продавача поемането на неразумни от икономическа гледна точка разходи в случай, при който съществува само един начин на обезщетяване. Освен това текстът на член 3, параграф 3 не давал никаква насока по отношение на този случай. Също така, предвид структурата на тази разпоредба, при подобен случай следвало на още по-силно основание да се прибегне до изведените в параграф 3, втора алинея критерии, изброяването на които не било изчерпателно. Наред с това, ако в действителност било невъзможно да се направи сравнение с разходите за алтернативния начин на обезщетяване, все пак дадена евентуална непропорционалност можело да се разгледа с помощта на другите критерии, изброени в посочената алинея. Освен това, предвид целта на тази разпоредба,

която се състои в защитата на продавача от неразумни от икономическа гледна точка неудобства, тя следвало да се тълкува по начин, който да осигури такава защита, включително при отсъствието на алтернативен начин на обезщетяване.

65 От своя страна белгийското, испанското и полското правителство, както и Комисията предлагат да се даде положителен отговор на този въпрос. Според тях от текста на член 3, параграф 3, втора алинея от Директивата ясно следвало, че той се отнася само до относителната непропорционалност, което впрочем се потвърждавало от съображение 11 от Директивата. Целта на тази разпоредба била да се избегне възможността потребител да злоупотребява с правата си, като изисква от продавача да се съобрази с определен начин на привеждане на стоката в съответствие с договора, докато другият начин може да се окаже послабо обременяващ за продавача и би довел до същия резултат. Докато обаче и двата начина за привеждане в съответствие целят да гарантират едни и същи интереси на потребителя, а именно изпълнението на договорните задължения и възможността му да разполага с дадена изправна стока, то допълнителните начини, състоящи се в намаляване на цената или в разваляне на договора, нямало да позволят запазването на същите интереси. Ако продавачът би могъл да откаже единствено възможният начин на обезщетяване поради неговата абсолютна липса на пропорционалност, той ще разполага само с посочените допълнителни начини, а това противоречи на структурата на член 3, който дава предимство на запазването на реципрочността на произтичащите от договора за продажба задължения и на целта на Директивата, състояща са в осигуряването на високо ниво на защита на потребителя. Комисията допълва все пак, че не е изключено случаи на невъзможност по смисъла на член 3, параграф 3, първа алинея от Директивата да са крайни случаи, при които единственият възможен начин на обезщетяване предполага извършването на разход, който е съществено непропорционален в сравнение с интереса на потребителя да получи обезщетение.

66 В това отношение следва да се припомни, че съгласно член 3, параграф 3, първа алинея от Директивата потребителят има право на първо място да поиска от продавача да ремонтира стоката или да я замени, и в двата случая безплатно, освен ако това е невъзможно или непропорционално.

67 Член 3, параграф 3, втора алинея уточнява, че даден начин на обезщетяване се счита за непропорционален, ако налага на продавача разходи, които в сравнение с друга алтернативна форма на обезщетение са неразумни, като се вземат предвид стойността, която стоката би имала, ако не съществуваше липса на съответствие, значимостта на липсата на съответствие и това дали алтернативното обезщетяване може да бъде осъществено без значително неудобство за потребителя.

68 Оттук се налага изводът, че ако член 3, параграф 3, първа алинея от Директивата по принцип е формулиран по достатъчно открит начин, за да може да обхваща случаи на абсолютна липса на пропорционалност, то член 3, параграф 3, втора алинея определя понятието „непропорционален“ изключително по отношение на другия начин на обезщетяване, ограничавайки го по този начин до случаите на относителна липса на пропорционалност. Освен това от структурата на текста на член 3, параграф 3 от Директивата ясно следва, че той се отнася до двата предвидени на първо място начина на обезщетяване, а именно до ремонта или замяната на несъответстващата стока.

69 Тези изводи се потвърждават от съображение 11 от Директивата, което определя, че непропорционално е обезщетението, налагащо неразумни разходи в сравнение с друг начин на обезщетяване и че за да се определи дали разходите са неразумни, те следва да са значително по-високи от разходите за другия начин на обезщетяване.

70 Ако действително, както посочват Gebr. Weber и германското правителство, някои текстове на различни езици на съображение 11, сред които по-специално немският, са донякъде двусмислени, тъй като се позовават на „други начини на обезщетяване“ в множествено число, то факт е, че голям брой от текстовете на различните езици, като тези на английски, френски, италиански, нидерландски и португалски, не оставят никакво съмнение за това, че в посоченото съображение, както и в член 3, параграф 3 от Директивата, който във всички текстове

на различните езици, включително на немски, е формулиран в единствено число, законодателят е искал да се позове само на другия начин на обезщетяване, предвиден от тази разпоредба на първо място, а именно на ремонта или замяната на несъответстващата стока.

71 Следователно изглежда законодателят на Съюза е искал да предостави на продавача правото да откаже ремонта или замяната на дефектната стока само в случай на невъзможност или относителна липса на пропорционалност. Поради това в хипотезата, при която само един от тези два начина на обезщетяване се оказва възможен, продавачът няма да може да откаже единствения начин на обезщетяване, който позволява стоката да се приведе в съответствие с договора.

72 Този избор на законодателя на Съюза в член 3, параграф 3, втора алинея от Директивата, както се посочва от белгийското и полското правителство, а също и от Комисията, се дължи на обстоятелството, че в интерес на двете страни по договора Директивата дава предимство на изпълнението на този договор посредством двата предвидени на първо място начина на обезщетяване в сравнение с развалянето на договора и с намаляването на продажната цена. Този избор се обяснява също и с обстоятелството, че като цяло последните два допълнителни начина не позволяват да се осигури същото ниво на защита на потребителя като привеждането в съответствие на стоката.

73 Следователно, ако член 3, параграф 3, втора алинея от Директивата не допуска национално законодателство да предоставя на продавача правото да откаже единствения възможен начин на обезщетяване поради неговата абсолютна липса на пропорционалност, то тази разпоредба все пак допуска ефикасна защита на законните финансови интереси на продавача, която, както бе установено в точка 58 от настоящото решение, допълва предвидената защита в членове 4 и 5 от Директивата.

74 В това отношение трябва да се посочи, що се отнася по-точно до разглеждания от запитващата юрисдикция специфичен случай, в който замяната на дефектната стока като единствен възможен начин на обезщетяване предполага

осъществяването на непропорционални разходи поради необходимостта от отстраняване на несъответстващата стока от мястото, където е била инсталирана, и инсталиране на заместващата стока, че член 3, параграф 3 от Директивата допуска правото на потребителя на възстановяване на разноските за отстраняване на дефектната стока и за инсталиране на заместваща стока да бъде ограничавано при необходимост до сума, пропорционална на стойността, която стоката би имала, ако беше изправна и пропорционална на значимостта на недостатъка. Всъщност подобно ограничаване не засяга правото на потребителя да поиска замяна на несъответстващата стока.

75 В този контекст следва да се подчертае, че с член 3 се цели установяване на справедливо равновесие между интересите на потребителя и на продавача чрез гарантиране в полза на потребителя, в качеството му на слаба страна по договора, на пълна и ефикасна защита срещу лошо изпълнение на договорните задължения на продавача и едновременно с това се допуска вземането предвид на повдигнати от продавача съображения от икономическо естество.

76 Следователно, за да определи дали в главното производство трябва да се намали правото на потребителя на възстановяване на разходите за отстраняване на несъответстващата стока и за инсталиране на заместващата стока, запитващата юрисдикция трябва да вземе под внимание, от една страна, стойността, която стоката би имала, ако беше изправна, както и значимостта на недостатъка, и от друга страна, целта на Директивата, която се състои в това да гарантира високо ниво на защита на потребителите. По този начин възможността да се пристъпи към подобно намаляване на практика няма да има за последица лишаването от съдържание на правото на потребителя да възстанови тези разходи в случаите, при които е инсталирал добросъвестно дефектната стока в съответствие с нейното естество и предназначение преди появата на дефекта.

77 Накрая в хипотезата на намаляване на правото на възстановяване на посочените разходи на потребителя трябва да се предостави възможността да иска вместо замяна на несъответстващата стока подходящо намаляване на цената или разваляне на договора в съответствие с член 3, параграф 5, последно тире от Директивата, като се има предвид, че за потребителя представлява значително

неудобство обстоятелството, че може да получи привеждането в съответствие на дефектната стока само като поеме част от тези разходи.

78 Предвид гореизложеното член 3, параграф 3 от Директивата трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска национално законодателство да предоставя на продавача правото да откаже замяната на несъответстваща с договора стока, която се явява единствен възможен начин на обезщетяване, тъй като заради задължението да предприеме отстраняване на тази стока от мястото, където тя е инсталирана, и да инсталира там заместващата стока, този начин му налага непропорционални разходи с оглед на стойността, която стоката би имала, ако беше изправна, както и с оглед на значимостта на недостатъка. Тази разпоредба все пак допуска в подобен случай правото на потребителя на възстановяване на разходите за отстраняване на дефектната стока и за инсталиране на заместващата стока да се ограничи до поемането от страна на продавача на пропорционален размер от разходите.

По съдебните разноски

79 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (първи състав) реши:

1) **Член 3, параграфи 2 и 3 от Директива 1999/44/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 25 май 1999 година относно някои аспекти на продажбата на потребителски стоки и свързаните с тях гаранции трябва да се тълкува в смисъл, че когато несъответстваща потребителска стока, която преди появата на дефекта е била инсталирана добросъвестно от потребителя съобразно нейното естество и предназначение, е приведена в съответствие с договора посредством замяна, продавачът е длъжен или сам да я отстрани от мястото, където е била инсталирана, като на нейно място инсталира заместващата стока, или да поеме необходимите разходи, които са свързани с това отстраняване и с инсталирането на заместващата стока. Това задължение на продавача съществува независимо дали той се е задължил по силата на договора за продажба да инсталира първоначално закупената потребителска стока.**

2) **Член 3, параграф 3 от Директива 1999/44 трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска национално законодателство да предоставя на продавача правото да откаже замяната на несъответстваща с договора стока, която се явява единствен възможен начин на обезщетяване, тъй като заради задължението да предприеме отстраняване на тази стока от мястото, където тя е инсталирана, и да инсталира там заместващата стока, този начин му налага непропорционални разходи с оглед на стойността, която стоката би имала, ако беше изправна, както и с оглед на значимостта на недостатъка. Тази разпоредба все пак допуска в подобен случай правото на потребителя на възстановяване на разходите за отстраняване на дефектната стока и за инсталиране на заместващата стока да се ограничи до поемането от страна на продавача на пропорционален размер от разходите.**

Подписи